

Agressie- en weerbaarheidsprotocol

Omgaan met agressie en geweld

Gemeenteraad Vught

Vught

Voorwoord

“Een stevig debat en verschil van mening horen bij een democratie. Intimidatie, bedreiging en agressie niet. Wie zich voor onze lokale democratie inzet, moet dat vrij en veilig kunnen doen. Daarom trekken we in Vught samen een duidelijke grens: emotie mag, agressie niet.”

Chantal Nijkerken-de Haan,
burgemeester gemeente Vught

Dit agressie- en weerbaarheidsprotocol is vastgesteld in de vergadering van de Vughtse gemeenteraad op 5 november 2026.

Inhoud

0. Voorwoord	2
1. Inleiding en definitie	4
2. Basisafspraken	5
3. Vormen van agressie en geweld	6
4. Grenzen stellen: de norm	7
5. Preventieve maatregelen binnen de gemeente Vught	8, 9, 10
6. Wat te doen bij agressie en geweld?	11, 12, 13
7. Maatregelen bij incidenten richting een individuele politieke ambtsdrager of diens omgeving	14, 15
8. Nazorg en communicatie	16
9. Bijlage(n)	17
9.1 Normkader 'Agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers'	17
9.2 Handelingskader bij het verstoren van raads- of commissievergaderingen	18

1. Inleiding en definitie

Voor democratisch gekozen volksvertegenwoordigers is het essentieel dat zij goed bereikbaar zijn, open in de samenleving staan, vrijelijk het politiek debat voeren, publieke taken uitvoeren zonder druk of dwang en besluiten kunnen nemen zonder beïnvloeding van buitenaf. Politieke ambtsdragers (college-, raads- en burgerleden) kunnen echter te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag, zoals schelden, beledigen, persoonlijke bedreigingen (ook richting familie), langdurig stalken, seksisme, racisme, discriminatie, fysieke agressie en in uitzonderlijke gevallen bijvoorbeeld gijzeling.

Agressie en geweld kan de besluitvorming beïnvloeden en raakt daarmee de integriteit van het politieke proces en ondermijnt daarmee het functioneren van de overheid. Daarnaast kan dreiging of agressie grote impact hebben op de persoon zelf en hun omgeving. Ervaren agressie kan leiden tot minder plezier in het werk, verminderde effectiviteit, ziekteverzuim of tot verminderde bereidheid tot kandidaatstelling van volksvertegenwoordigers. Het onderwerp 'Veilige Publieke Taak' (VPT) is dan ook een belangrijk speerpunt in het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente.

Omdat de Vughtse politieke ambtsdragers hun publieke taken per definitie in de openbaarheid uitvoeren, heeft hun manier van omgaan met agressie een voorbeeldfunctie. Het is daarom belangrijk gezamenlijk duidelijke normen te stellen, deze te handhaven en te reageren op gedrag dat deze normen overschrijdt. Dit agressie- en weerbaarheidsprotocol biedt hiertoe handvatten. Een agressie- en weerbaarheidsprotocol beschrijft hoe om te gaan met agressie, bedreiging en intimidatie, zowel van inwoners/ondernemers/verenigingen/groepen/instellingen richting politieke ambtsdragers als tussen raadsleden, burgerleden en collegeleden onderling. Het bevat maatregelen, ondersteuning en opvolging bij incidenten.

Het protocol begint met het formuleren van de norm. Vervolgens wordt beschreven hoe te handelen tijdens en na een incident. Onderwerpen zijn onder meer het melden en afhandelen van incidenten, opvang en nazorg, het doen van aangifte en het verhalen van schade. Tot slot bevat het protocol richtlijnen voor communicatie tijdens en na een incident.

Definitie: Agressie en geweld worden landelijk gedefinieerd als:
"Alle mondelinge, schriftelijke of fysieke uitingen waarmee een politiek ambtsdrager wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen door burgers onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van de publieke taak."[1]

[1] Hieronder worden eveneens zaken als seksisme, racisme en discriminatie verstaan.

2. Basisafspraken

De gemeente Vught vindt dat politieke ambtsdragers hun werk in een veilige werkomgeving moeten kunnen doen. Agressie is grensoverschrijdend en de gemeente Vught hanteert een zerotolerance-beleid ten aanzien van agressie en geweld. Het maakt daarbij niet uit van wie het grensoverschrijdende gedrag afkomstig is. Dat kan gaan over een individuele burger, een collectief, of een persoon die namens een bedrijf, organisatie of groepering handelt. Hierbij gelden de volgende drie adagia:

1. We zeggen altijd 'nee' tegen agressie en geweld;
2. Als raad en college van B&W verzetten we ons als één team tegen agressie en geweld (een aanval op één is een aanval op allen);
3. De gemeente voert regie op veiligheid.

Centraal hierin staat: intimidatie en bedreiging zijn niet normaal en horen niet bij het politieke ambt, melden helpt en de politieke ambtsdrager staat er niet alleen voor.

De basisafspraak is dat een individuele politiek ambtsdrager te allen tijde grensoverschrijdend gedrag – dat verband houdt met zijn of haar functie – intern meldt, als dat gedrag belemmerend voelt voor hem of haar. Hiervoor wordt het volgende schema gevolgd:

- Raads-/burgerleden melden een incident bij de griffier (cc burgemeester);
- Wethouders melden een incident bij de gemeentesecretaris (cc burgemeester);
- De burgemeester meldt een incident bij de gemeentesecretaris (cc griffier).

In alle gevallen wordt door de burgemeester/gemeentesecretaris/griffier het Team Openbare Orde en Veiligheid (in Vught vallend onder Team Vergunningen en Veiligheid) in kennis gesteld en wordt het incident centraal geregistreerd door Team Openbare Orde en Veiligheid.

Meldingen van acuut (dreigend) fysiek geweld, waarbij personen en/of goederen in het gevaar zijn of concreet dreigen te komen, dienen altijd zo snel mogelijk te worden gedaan aan de politie via 112.

3. Vormen van agressie en geweld

Er worden vijf verschillende vormen van agressie en geweld onderscheiden:

Verbale agressie
Zowel van persoon naar persoon als telefonisch zoals: uitschelden, beledigende en/of discriminerende opmerkingen, et cetera.

Schriftelijke agressie
Het schriftelijk doen van aantijgingen/bedreigingen tegenover politieke ambtsdragers. Hieronder valt ook schriftelijke agressie via post, e-mail, brieven en dergelijke.

Digitale agressie
Social media, WhatsApp en internet bieden legio kansen voor het (anoniem) uiten van agressie.[2] Hieronder vallen ook online haatcampagnes, racistische uitingen, seksistische opmerkingen, desinformatiecampagnes gericht op individuele politieke ambtsdragers en gecoördineerde intimidatie via social mediaplatforms.

Bedreiging en intimidatie
Hieronder vallen onder andere het bedreigen (ook van familie- of gezinsleden), chanteren, onder druk zetten, stalken en doxing (verspreiden van iemands persoonlijke informatie zonder toestemming).

Fysieke agressie
Escalatie van agressie, die zich uit in geweld tegen voorwerpen, dan wel personen, in welke vorm dan ook.

Zie het normkader in bijlage 9.1 voor een nadere invulling en duiding van de verschillende vormen van agressie en geweld.

[2] Het bijzondere van internet en de sociale media is dat de drempel om forse uitlatingen te doen lager is dan in het dagelijkse leven, doordat allerlei remmende factoren en correctiemechanismen ontbreken. U zou daaruit kunnen afleiden dat zulke, min of meer ongerichte, agressieve uitingen minder serieus genomen kunnen worden. Dat is echter maar de vraag: De impact op het persoonlijke leven kan onverminderd groot zijn.

4. Grenzen stellen: de norm

Steeds meer gevallen van hierboven beschreven vormen van agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers tonen aan dat het maatschappelijke debat de laatste jaren verder verhardt. Tegelijkertijd neemt landelijk het aantal meldingen van incidenten af. Om deze trend te doorbreken, is het zaak een norm te ontwikkelen. Een eenduidige, collectieve norm voorkomt immers willekeur, geeft een duidelijk signaal en zal uiteindelijk een preventief effect hebben.

Uitgangspunt is dat agressie tegen politieke ambtsdragers onacceptabel is en niet wordt getolereerd. Uitgangspunten voor vrij functioneren zijn:

- Je voelt de vrijheid om je mening te verkondigen;
- Derden geven je de ruimte om je taak uit te voeren;
- Derden verstoren de orde bij jouw optreden niet;
- De eigen veiligheid, die van je omgeving en die van collega's staat altijd voorop;
- Agressie, geweld, bedreiging en intimidatie worden niet getolereerd;
- Discriminerende, racistische, seksistische uitingen gericht op politieke ambtsdragers worden niet gezien als onderdeel van het politieke debat en worden niet getolereerd.

Op het moment dat iemand zich door het gedrag van derden belemmerd voelt in zijn/haar functioneren als politiek ambtsdrager, is de norm overschreden, wordt dit intern gemeld en treedt het protocol in werking. Grensoverschrijdend gedrag wordt, kortom, niet getolereerd. Dat is de norm, het vertrekpunt.

5. Preventieve maatregelen binnen de gemeente Vught

Samenwerking met Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)
Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een belangrijke stakeholder in het waarborgen van de Veilige Publieke Taak. Om een veilige online en fysieke leefomgeving te waarborgen voor politieke ambtsdragers, zijn er een zelfscan persoonlijke veiligheid en een gratis woningscan ontwikkeld voor hen. Als er concrete vragen/verzoeken om steun zijn, is het zaak om altijd contact op te nemen met de griffie (in het geval van raads- en burgerleden) of de gemeentesecretaris (in het geval van collegeleden). Samen met de Adviseurs Integrale Veiligheid kan de ernst worden ingeschat en vervolgstappen worden ondernomen.

Opvolging van en regie op meldingen of constateringen van agressie
Emotie mag, agressie wordt niet geaccepteerd. Bestuur en organisatie reageren hierop altijd passend en eenduidig. De burgemeester, griffier, gemeentesecretaris en Team Openbare Orde en Veiligheid vormen samen de kern voor regie, borging, snelle afstemming en opvolging. Deze norm sluit aan op landelijk geadviseerde uitgangspunten en voorbeeldprotocollen voor politieke ambtsdragers.

Voorafgaande inschatting risico's per vergadering/bijeenkomst
Voor elke raads- of commissievergadering, raadsdialoog, werkbezoek of publieke bijeenkomst wordt minimaal 48 uur vooraf een korte inschatting van de risico's uitgevoerd door de burgemeester en de griffier. Hierbij worden onder andere onderwerpgevoeligheid, verwachte opkomst, locatie-inrichting, (online) mobilisatie, eerdere incidenten en eventuele demonstratie-aankondigingen gewogen. Indien nodig kan worden opgeschakeld naar Team Openbare Orde en Veiligheid en eventueel de politie. In (uitzonderlijke) gevallen is het mogelijk dat de politie vanuit hun informatiepositie bij het Team Openbare Orde en Veiligheid en/of de burgemeester signalen van (dreigende) agressie en/of verstoringen deelt. Deze signalen worden met eerste prioriteit opgevolgd. Uitkomsten leiden tot proportionele maatregelen (zaalindeling, extra toezicht, ontvangstprocedure, instructies aan voorzitter/beveiliging). Dit sluit aan op landelijke handreikingen waarin preventie en proportionaliteit van beveiligingsmaatregelen centraal staan[3].

[3] Uitgangspunt is dat het open, democratische proces doorgang vinden, tenzij de veiligheid – in afstemming met onder andere de politie – niet te waarborgen is.

Voorbeeld van de checklist inschatting risico's
Gebruik deze checklist minimaal 48 uur voorafgaand aan een raads- of commissievergadering, raadsdialoog, werkbezoek of publieke bijeenkomst. Vul per criterium een score in (1 = laag risico, 5 = hoog risico) en noteer eventuele opmerkingen.

Criterium	Score (1-5)	Opmerkingen
Thema/onderwerpgevoeligheid	<PM>	<PM>
Historie (eerdere incidenten)	<PM>	<PM>
Risico op grensoverschrijdende reacties rond onderwerp, spreker(s) of doelgroep	<PM>	<PM>
Mobilisatie (online/offline)	<PM>	<PM>
Locatie-inrichting en toegankelijkheid	<PM>	<PM>
Publiek/verwachte opkomst	<PM>	<PM>
Eventueel: signalen van politie of andere veiligheidspartners	<PM>	<PM>
Totaalscore	<PM>	
Aanbevolen maatregelen bij verhoogd risico	<PM>	

Operationele afspraken tussen beveiliging, griffie en Team Openbare Orde en Veiligheid
Bij risicovolle bijeenkomsten worden heldere werkafspraken vastgelegd:

- Briefing: taakverdeling (voorzitter/griffier/beveiliging), aanspreekpunten, seinwoorden, looproutes en noodprocedures;
- Zichtbare en onzichtbare maatregelen: ontvangst/registratie, plaatsing van beveiliging, camerabewaking, controle van publieksstromen en afspraken over beëindiging/schorsing bij verstoring;
- Lokale driehoek: bij verhoogd risico stemt de burgemeester de situatie af in de lokale driehoek (politie/OM) en waarborgt waar nodig passende inzet van politie in het kader van de handhaving van de openbare orde.

Fysieke en organisatorische maatregelen op locaties
De basismaatregelen op het Raadhuis en het Gemeentekantoor zijn:

- Toegangsbeheer en ontvangst (duidelijke huisregels, gastvrije ontvangst, zerotolerance bij overtreding);
- Inrichting: logische zitplaatsen voor voorzitter/griffie, vrije vluchtwegen, noodknoppen/alarmering en duidelijke rolverdeling bij ordehandhaving;
- Scenario's: klaarstaande stappen voor korte uiting (scenario A) of agressieve/aanhoudende verstoring (scenario B), inclusief schorsing, vordering tot vertrek en politie-inzet. Dit is vastgelegd in het Handelingskader bij het verstoren van raads- of commissievergaderingen (zie bijlage 9.2).

Eigen rol politieke ambtsdrager
Het is belangrijk om agressie te voorkomen en zeker niet uit te lokken. Politieke ambtsdragers moeten in een politiek debat (op inhoud) enige robuustheid hebben, maar de norm mag niet overschreden worden. Hier komt de eigen rol aan de orde in de preventieve sfeer. Het gaat dan bijvoorbeeld ook om het gebruik van social media (zie hiervoor ook de Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers gemeente Vught. We organiseren dan ook periodiek een weerbaarheidstraining (de-escalatie, grenzen stellen, omgaan met (online) dreiging). Dit sluit aan op VPT-maatregelen[4]: norm uitdragen, melden en registreren, trainen, snel reageren naar pleger, aangifte bevorderen, het verhalen van schade en verlenen van nazorg.

[4] VPT (Veilige Publieke Taak) maatregelen zijn concrete acties voor werkgevers van publieke dienstverleners om agressie en geweld tegen hun personeel te voorkomen en af te handelen.

6. Wat te doen bij agressie en geweld?

Met wie kunt u wanneer contact opnemen?

Acute situaties:
112 (politie)
Bij acuut gevaar van (dreiging met) fysiek geweld tegen personen of goederen (bijvoorbeeld vernieling gerelateerd aan agressief gedrag) altijd direct 112 bellen. De regie voor de (acute) opvolging ligt in eerste aanleg bij de politie.

Niet acute situaties[5]:
Burgemeester
Een politieke ambtsdragers kan bij geweld, bedreiging of intimidatie contact opnemen met de burgemeester. De burgemeester zal de opvolging afstemmen met de betrokkene en indien nodig de politie. Hierbij staan de wettelijke kaders en de normen uit dit protocol centraal.

Griffier
De griffier is voor raads- en burgerleden altijd beschikbaar als klankbord en voor advies. Meld alle gevallen van agressie en geweld bij de griffier. Het is belangrijk dat de griffier – in samenspraak met Team Openbare Orde en Veiligheid – het incident registreert en overzicht heeft.

De wijkagent
Indien gewenst kunt u een persoonlijk gesprek aanvragen met de (operationeel expert) wijkagent. Dit kan bij u thuis, maar ook op het politiebureau. U kunt uw (operationeel expert) wijkagent bereiken, eventueel via de burgemeester, op het nummer 0900-8844.

[5] Zie hoofdstuk 2 voor de meldroute behorende bij verschillende functies.

Publieke reactie na agressie
De burgemeester, de griffier, de collegeleden of raads- en burgerleden kunnen, bij een incident gerelateerd aan een lokale politieke ambtsdrager, een gezamenlijke reactie van de gemeenteraad en/of college initiëren om publiekelijk, eensgezind, duidelijk en krachtig te reageren tegen de agressie (publieke normstelling). Ongeacht de aanleiding daartoe en ongeacht de boodschap van de politieke ambtsdrager. Details over de aangifte of beveiligingsmaatregelen worden niet gegeven (zonder instemming van en afstemming met OM/politie).

Melden en aangifte doen
Grensoverschrijdend gedrag kan strafbaar zijn. Het is van groot belang dat van mogelijk strafbaar gedrag zo snel mogelijk melding of aangifte wordt gedaan bij de politie. Het registreren van incidenten geeft inzicht in de aard, de vorm en mogelijke toe- of afname van incidenten binnen de gemeente Vught en is de basis voor de te nemen (preventieve) maatregelen. Het registreren van incidenten is ook belangrijk voor het, mogelijk later, aangifte doen bij de politie (dossiervorming) en voor het verhalen van mogelijke schade.

In het algemeen gelden onderstaande acht regels in het geval van grensoverschrijdend gedrag:

Melden

1. Een bedreigde of belaagde politieke ambtsdrager meldt dit altijd aan de burgemeester, griffier of gemeentesecretaris (afhankelijk van de functie conform hoofdstuk 2). Zij informeren elkaar direct en stellen Team Openbare Orde en Veiligheid in kennis (zie hoofdstuk 2);
2. De burgemeester informeert de politie zo spoedig mogelijk indien er sprake is van (mogelijk) strafbare feiten. In noodzakelijke gevallen kan de lokale driehoek worden betrokken;
3. Zo spoedig mogelijk na de melding volgt een gesprek met de bedreigde of belaagde politieke ambtsdrager en een daartoe gespecialiseerde politieambtenaar, die vaststelt of er sprake is van strafbare feiten. Bij twijfel over strafbaarheid van het feit wordt contact gelegd met het OM;
4. Ook als de politieke ambtsdrager twijfelt of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, is het altijd mogelijk contact op te nemen met de burgemeester, griffier en/of de gemeentesecretaris. Na het contact wordt bepaald of en wat er nodig is. Intern kan via de Team Openbare Orde en Veiligheid en Team Juridische Zaken van de gemeente Vught maatwerk geleverd worden, ook als er zorg nodig/noodzakelijk is. Na het contact kan ook duidelijk worden dat er verder geen opvolging, nazorg of iets anders nodig is.

Aangifte doen

5. Als er sprake is van strafbare feiten doet de betrokken politieke ambtsdrager in alle gevallen zo spoedig mogelijk aangifte, waarbij materiële en immateriële schade zo veel mogelijk wordt verhaald op de pleger. De griffier/burgemeester ondersteunt hierbij en organiseert een begeleid gesprek met politie/OM;[6]
6. Over de aangifte wordt niet gecommuniceerd, tenzij de betreffende politieke ambtsdrager daarmee instemt ten behoeve van het onderzoek;
7. De betreffende politieke ambtsdrager wordt juridisch als slachtoffer beschouwd;
8. De betrokken politieke ambtsdrager verleent als slachtoffer volledige medewerking aan het politieonderzoek.

Wat te doen als u te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag?

- Acuut gevaar → 112;
- Niet acuut maar bedreigend → bel burgemeester of griffier (zie stroomschema in hoofdstuk 2 (basisafspraken); registreer direct;
- Online agressie → maak schermafbeeldingen (volledige post + URL + tijd), exporteer chat, reageer niet zelf en deel schermafbeeldingen niet op (social) media; maak melding bij de griffier; overweeg blokkeren/privé-instellingen in overleg.

[6] De politie geeft hoge prioriteit aan de opsporing van verdachten van agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak, zoals beschreven in de Eenduidige Landelijke Afspraken.

7. Maatregelen bij incidenten richting een individuele politieke ambtsdrager of diens omgeving

Na een individueel incident met agressie of geweld kunnen verschillende maatregelen worden getroffen. Dit staat los van het feit dat het van belang is om als bestuursorgaan stelling te nemen tegen agressie/intimidatie van politieke ambtsdragers. Onderstaande maatregelen zijn optioneel. Het is afhankelijk van de aard, context en betrokkenen welke maatregelen passend zijn:

Waarschuwingsbrief
Een waarschuwingsbrief kan worden gegeven bij hinderlijk, onacceptabel gedrag, verbaal geweld, telefonische agressie, schriftelijke agressie en stalking. In de waarschuwingsbrief, onder regie van de Adviseurs Integrale Veiligheid en uitgevoerd door Juridische Zaken, wordt aangegeven dat de pleger een grens heeft overschreden en dat dit niet wordt getolereerd. De gemeente waarschuwt dat bij een volgende misdraging zwaardere maatregelen worden getroffen zoals een contact-, pand- of gebiedsverbod.

Lokaal-, gebieds- of contactverbod
De burgemeester kan bij vernieling of agressief gedrag iemand de toegang tot een pand (bijv. het raadhuis) ontzeggen (lokaalverbod). Daarnaast kan de burgemeester op basis van de Gemeentewet (art. 172A) en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) een persoon een gebiedsverbod opleggen voor (delen van) Vught (gebiedsverbod – in de Vughtse APV vastgelegd in artikel 2:1a). Tot slot kan de Officier van Justitie een gedragsaanwijzing opleggen, bestaande uit een gebieds- of contactverbod. Dit kan bijvoorbeeld als er aangifte is gedaan van stalking, waarbij de politieke ambtsdrager zich bedreigd heeft gevoeld. Een contactverbod betreft nadrukkelijk een strafrechtelijke maatregel.

Verhalen van materiële en/of immateriële schade op de pleger(s)
In geval van schade kan de pleger mogelijk financieel verantwoordelijk gesteld worden voor zijn gedrag. Dit geldt voor zowel materiële als immateriële schade. Hierin zijn twee lijnen mogelijk: óf via een toevoeging aan een eventuele strafzaak bij een vervolging, óf via een civielrechtelijke procedure, waarbij de benadeelde zelf aan zet is.

Gesprek met de pleger ('stopgesprek')
De politie of de burgemeester kan een gesprek aangaan met de pleger. Het doel van een stopgesprek is om de grenzen aan te geven en de gevolgen van strafrechtelijk handhaven/bestuurlijke dwang kenbaar te maken bij vervolgincidenten. Vervolgens kunnen er samenwerkingsafspraken gemaakt worden om herhaling te voorkomen. Dit gesprek kan ook worden gecombineerd met andere maatregelen.

Het doen van een melding of aangifte bij de politie
Hiermee kan of een dossier worden opgebouwd, dan wel een strafrechtelijke vervolging worden verzocht/opgestart. Het Openbaar Ministerie en politie maken hierin een passende afweging. In het geval van een veroordeling van een strafbaar feit, kunnen straffen worden opgelegd zoals een geldboete, taakstraf of – in het geval van zwaardere strafbare feiten – een vrijheidsbenemedestraf. Ook kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld, bijvoorbeeld reclasseringstoezicht of een strafrechtelijk contact- of locatieverbod.

Bewaken en beveiligen
Indien er sprake is van een concrete, ernstige dreiging tegen de fysieke integriteit van een politieke ambtsdrager (of diens familie) kunnen er aanvullende maatregelen getroffen worden in het kader van het taakveld 'bewaken en beveiligen' in het lokale domein onder gezag van de hoofdofficier van justitie van het gebied waar de bedreigde woonachtig is. Hiertoe zal er, in opdracht van de hoofdofficier, een dreigingsinschatting worden opgesteld door de politie. Hierbij wordt contact gelegd met de afdeling 'bewaken en beveiligen' van de politie die de zaak voorlegt aan de hoofdofficier van justitie. In uitzonderlijke gevallen kan de hoofdofficier van justitie het gezag overdragen aan de NCTV. Bedreigde personen (en de aangever van de bedreiging of agressie) worden periodiek actief geïnformeerd over het verloop van de dreiging en de getroffen maatregelen.

8. Nazorg en communicatie

Interne opvang en psychosociale ondersteuning
Na ieder incident zorgt de griffier (raads- en burgerleden) of gemeentesecretaris (college) voor directe opvang: een vertrouwelijk gesprek, inventarisatie van behoeften en een voorstel voor passende ondersteuning. Waar nodig schakelen we Slachtofferhulp Nederland in voor emotionele steun, ondersteuning in het strafproces en schadeafhandeling; bij online bedreiging biedt Slachtofferhulp Nederland specifieke hulpmiddelen. Voor vraagstukken rond persoonlijke veiligheid, twijfelgevallen of het "grijze gebied" is toegang tot het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur (OTWB) beschikbaar (vertrouwenspersonen, experts, ervaringsdeskundigen).

Juridische ondersteuning, aangifte en schade
De gemeente ondersteunt betrokken politieke ambtsdrager bij melding, aangifte/klacht en het verhalen van materiële en immateriële schade. Hierbij volgen we eenduidige landelijke afspraken (politie/OM) en betrekken we waar nodig de lokale driehoek. Richtlijnen benadrukken ook de rol van snelle reactie en het bevorderen van aangifte bij strafbare feiten.

Woordvoering en publieke communicatie

- Woordvoering: in beginsel voert de burgemeester namens gemeente en raad het woord (in afstemming met griffie en college);
- Afstemming met OM/politie: inhoud en timing van communicatie worden afgestemd met OM/politie; informatie die het onderzoek kan verstoren, wordt niet gedeeld;
- Geen details over beveiligingsmaatregelen: uit veiligheidsoverwegingen worden specifieke beveiligingsmaatregelen niet openbaar gemaakt. Communicatie richt zich op norm, steun aan de betrokkene, en het feit dat passende maatregelen zijn getroffen. Deze lijn volgt gangbare kaders voor veilige publieke dienstverlening en handreikingen over proportionaliteit en veiligheid.

Evaluatie, registratie en terugkoppeling
Elk incident wordt geregistreerd (aard, vorm, locatie, online/offline, pleger onbekend/bekend, getroffen maatregelen) door de griffie en Team Openbare Orde en Veiligheid. Binnen twee weken volgt een evaluatie met betrokkenen (wat ging goed, wat kan beter). Een nauwgezette registratie van incidenten leidt tot een beter inzicht in trends.

9. Bijlage(n)

9.1. Normkader ‘Agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers’

Categorie gedrag	Voorbeelden	Acceptabel?	Actie/reactie	Meldings-waardig?	Mogelijke sancties
Emotioneel gedrag	Boosheid, kritiek op beleid, teleurstelling	Ja (mits kortdurend)	Begrip tonen, de-escaleren, gesprek voortzetten	Nee	Geen sanctie
Aanhoudende emotie	Herhaald boos blijven, niet stoppen na aanspreken	Nee	Grens stellen, gesprek beëindigen	Ja	Waarschuwings-gesprek
Verbale agressie	Schelden, beledigen	Nee	Gedrag benoemen, keuze stellen, gesprek beëindigen, optioneel: melding + aangifte	Ja	Waarschuwings-brief, ordegesprek
Discriminerende of haatdragende uitingen	Racistische opmerkingen, seksistische uitingen, aanvallen op huidskleur, afkomst of religie	Nee	Melden, aangifte	Ja	Aangifte
Bedreiging/ intimidatie	Dreigen met geweld, stalking, chanteren, bedreiging familie	Nee	Gesprek beëindigen, melding + aangifte, veiligheids-maatregelen	Ja	Aangifte, pandverbod, gebiedsverbod, contactverbod
Fysieke agressie	Schoppen, slaan, spugen, beetpakken, gooien van voorwerpen	Nee	Direct 112 bellen, beveiliging inschakelen, aangifte	Ja	Aangifte, pandverbod, gebiedsverbod
Schriftelijke agressie	Dreigbrieven, e-mails, social media posts	Nee	Bewaren als bewijs, melding + aangifte	Ja	Aangifte, toegangs-beperking, contactverbod
Digitale agressie	Online stalking, haatcampagnes, bedreigingen via WhatsApp/social media	Nee	Melding + aangifte, eventueel blokkeren	Ja	Aangifte, toegangs-beperking, contactverbod, online blokkerings-beleid (moderatie)
Lokaalvredebreuk	Betreden pand ondanks ontzegging	Nee	Politie inschakelen, aangifte	Ja	Ontzegging verlengen, aangifte

9.2. Handelingskader bij het verstoren van raads- of commissievergaderingen[7]

Het komt voor dat een vergadering van de gemeenteraad wordt verstoord. Bijvoorbeeld doordat personen uit het publiek zich gaan bemoeien met – of schreeuwen tijdens – de vergadering of groepen personen demonstreren tijdens de vergadering (o.a. een sit-in). Het verstoren van een vergadering van de gemeenteraad is een strafbaar feit. Indien de vergadering van de gemeenteraad wordt verstoord, kan de voorzitter als volgt handelen:

1. Schors de vergadering. Benoem hierbij duidelijk de reden van de schorsing. Verzoek, indien nodig, de raads- en burgerleden de zaal te verlaten tot de verstoring is beëindigd. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn voor de veiligheid.
2. Spreek de persoon – of de personen – die de vergadering verstoort/verstoren, duidelijk aan op de ongewenste gedraging.

- Scenario A) kort statement/vreedzame, relatief rustige verstoring. Indien de situatie dit toelaat, kunt u kort de ruimte geven aan de uiting met de afspraak dat de verstoorders daarna weer rustig plaatsnemen of het pand verlaten.
- Scenario B) agressieve en/of onophoudelijke verstoring. Benoem dat het verstoren van de vergadering strafbaar is en dat de verstorende gedraging onmiddellijk beëindigd moet worden

3. Indien de verstoring – eventueel na het opnieuw aanspreken van de verstoorder(s) – aanhoudt,

- A) vordert u (of een andere bevoegde ambtenaar, bijvoorbeeld de griffier, BOA of politie) de verstoorder(s) te vertrekken[1]: "Ik vorder dat u per direct het pand verlaat!"; en
- B) maakt u (of iemand namens u) direct hiervan melding bij de politie. Bij de melding geeft u aan dat de vergadering van de gemeenteraad (of commissie) wordt verstoord, dat u wenst dat de politie deze verstoring direct komt beëindigen en de verstoorder(s), al dan niet door middel van aanhouding, uit het pand verwijdert.

4. Geef de ruimte aan raads- en burgerleden om eventuele emoties te uiten. De verstoring kan flinke impact hebben (bijvoorbeeld angstgevoelens). Hervat daarna indien mogelijk de vergadering.

[7] Juridische kaders zijn de Gemeentewet (artikel 26, lid 1), het Wetboek van Strafrecht (artikel 139 en 144) en Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Vught 2024 (artikel 47, lid 2).